

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет фармацевтичних технологій та менеджменту
Кафедра управління та забезпечення якості у фармації**

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

(назва освітньої компоненти)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти**

підготовки перший (бакалаврський) рівень

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 07 Управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 073 Менеджмент

(код і найменування спеціальності)

освітньої програми Менеджмент

(найменування освітньої програми)

спеціалізації (й) _____

(найменування освітньої програми)

2023 рік
рік створення

Робоча програма освітньої компоненти Основи економічної теорії
спеціальності 073 Менеджмент освітньої програми Менеджмент (З.10д), (З.10з)
для здобувачів вищої освіти __2__ курсу.

Розробники:

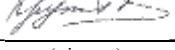
БАЄВА Ольга, доцент закладу вищої освіти кафедри управління та забезпечення
якості у фармації, канд. екон. наук, доцент

(вказати ПРІЗВИЩЕ, ім'я авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри
управління та забезпечення якості у фармації

Протокол від «01» вересня 2023 року № 1

Зав. кафедри

управління та забезпечення якості у фармації проф. Тетяна КРУТСЬКИХ
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма схвалена на засіданні профільної методичної комісії з економіко-управлінських
та соціально-гуманітарних освітніх компонентів

Протокол від «05» вересня 2023 року № 1

Голова профільної методичної комісії
з економіко-управлінських та

соціально-гуманітарних освітніх компонентів проф. Алла НЕМЧЕНКО
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис освітньої компоненти

Мова навчання: українська

Статус освітньої компоненти: обов'язкова

Передумови вивчення освітньої компоненти: Основи економічної теорії є проміжною ланкою в структурі освітніх компонент економіко-теоретичного циклу. Вивчення освітньої компоненти «Основи економічної теорії» допомагає усвідомити сутність економічних процесів, що відбуваються у сучасному суспільстві, зрозуміти дію економічних законів у конкретних умовах, врахувати їх на практиці. «Основи економічної теорії» входить до комплексу підготовки фахівців, який забезпечується освітніми компонентами: «Міжнародні економічні відносини», «Фінанси, гроші та кредит», «Організація підприємницької діяльності» та ін.

Предметом вивчення освітньої компоненти «Основи економічної теорії» є діяльність людей, що використовують обмежені ресурси для виробництва товарів і послуг в цілях задоволення своїх потреб.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти. На вивчення освітньої компоненти відводиться 150 годин 5 кредитів ЄКТС.

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання освітньої компоненти «Основи економічної теорії» є комплексне вивчення економічної системи, ґрунтовне пізнання проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів у задоволенні людських потреб, що невпинно зростають.

Основними завданнями освітньої компоненти «Основи економічної теорії» є вивчення загальних положень економічної теорії та набуття навичок їх практичного застосування для аналізу результатів функціонування економіки України в умовах формування соціального ринкового господарства; розкриття основного змісту сучасних шкіл економічної теорії; аналіз закономірностей розвитку ринкової економіки; характеристика особливостей перехідних економік; розкриття закономірностей суспільного відтворення економічного зростання; вирішення цивілізаційних проблем людства.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітня компонента «Основи економічної теорії» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей:**

Інтегральні компетентності:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

ФК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

ФК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

ФК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

ФК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

ФК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання (ПРН), формуванню яких сприяє освітня компонента:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 18. Застосовувати інноваційні підходи до прийняття управлінських рішень, гнучко адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач освіти повинен знати:

- головні напрями і школи економічної теорії;
- основні економічні закони;
- стандартні методики аналізу економічних показників діяльності;
- сутність конкурентоспроможності;
- законодавчі та нормативні акти України;
- основи міжнародних економічних відносин;
- основи зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- дослідження світового ринку.

вміти:

- охарактеризувати основні течії сучасної економічної теорії та погляди її провідних представників;
- прослідковувати взаємозв'язок дій у сфері економічної політики з теоретичними концепціями минулого та сучасності;
- аналізувати і розраховувати економічні показники діяльності;
- приймати професійні рішення, адекватні державній економічній політиці;
- на основі досліджень світового ринку визначати можливості закордонних партнерів.

володіти:

- методами аналітичними, статистичними, розрахунковими, економіко-математичними;
- технологіями збору необхідної економічної інформації, статистичної обробки даних, робота з базами даних.

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р.		л	сем.	пз	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економічної теорії												
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	9	2		4		3	7.5	0.5				7
Тема 2. Виробництво матеріальних благ. Економічні потреби та інтереси.	9	4		2		3	7.5	0.5				7
Тема 3. Економічні системи	7	2		2		3	7.5	0.5				7
Тема 4. Форми організації суспільного виробництва. Товар і гроші	7	2		2		3	8	0.5		0.5		7
Тема 5. Сутність і функції ринку.	9	4		2		3	8	0.5		0.5		7

Ринковий механізм												
Тема 6. Ринкова інфраструктура.	7	2	2		3	7.5	0.5					7
Тема 7. Підприємство і підприємництво	7.5	2	2		3.5	7.5	0.5					7
Тема 8. Капітал: процес створення і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата	7	2	2		3	8	0.5		0.5			7
Тема 9. Витрати виробництва і прибуток	7	2	2		3	8	0.5		0.5			7
Тема 10. Суспільне відтворення та економічне зростання	8	2	2		4	8	0.5		0.5			7
Тема 11. Державне регулювання економіки	8	2	2		4	8	0.5		0.5			7
Тема 12. Фінансова система	7	2	2		3	8	0.5		0.5			7
Тема 13. Грошово-кредитна система	8	2	2		4	8	0.5		0.5			7
Тема 14. Доходи населення і соціальна політика держави	8	2	2		4	7.5	0.5					7
Тема 15. Сучасна світова економіка	8	2	2		4	8	0.5					7.5
Тема 16. Форми міжнародних економічних відносин	8	4	1		3	8.5	0.5					8
Контроль змістового модулю 1	1		1			1			1			
Разом за змістовим модулем 1	125.5	38	34		53.5	126.5	8		5			113.5
Семестровий залік	2		2			1			1			
Семестровий екзамен	22.5				22.5	22.5						22.5
<i>Усього годин</i>	150	38	36		76	150	8		6			136

5. Зміст програми освітньої компоненти

Змістовий модуль. Теоретичні основи економічної теорії

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. Економіка. Хрестастика. Етапи розвитку економічної теорії. Економічна теорія. Предмет економічної теорії. Політекономія. Економікс. Мікроекономіка. Макроекономіка. Мезоекономіка. Мегаекономіка. Економічна категорія. Економічний закон. Специфічні закони. Загальні закони. Особливі закони. Методи економічної теорії. Позитивна економічна теорія. Нормативна економічна теорія. Функції економічної теорії. Етапи розвитку економічної науки. Меркантилізм. Фізіократи. Класична політична економія. Марксизм. Маржиналізм. Сучасний розвиток економічної думки.

Тема 2. Виробництво матеріальних благ. Економічні потреби та інтереси. Виробництво.

Розподіл. Обмін. Споживання. Суспільно-необхідна праця. Продуктивні сили. Засоби праці. Предмети праці. Робоча сила. Фактори виробництва. Виробничі відносини. Ефективність. Показники ефективності. Види ресурсів. Альтернативні витрати. Крива виробничих можливостей. Економічні потреби. Теорія потреб А. Маслоу. Класифікація потреб. Безмежність потреб. Закон зростання потреб. Економічні інтереси. Економічні блага. Класифікація благ.

Тема 3. Економічні системи.

Соціально-економічний устрій суспільства. Сутність та структура економічної системи. Економічні системи. Традиційна система. Ринкова економіка вільної конкуренції. Державно - монополістичний капіталізм. Командно - адміністративна система. Соціально - орієнтована ринкова економіка. Змішані системи. Перехідні економічні системи.

Тема 4. Форми організації суспільного виробництва. Товар і гроші.

Натуральна (традиційна) форма організації виробництва. Товарна форма організації суспільного виробництва. Просте товарне виробництво. Капіталістичне товарне виробництво. Соціальне ринкове господарство. Товар. Споживча вартість. Вартість. Мінова вартість. Теорії вартості. Трудова теорія вартості. Конкретна праця. Абстрактна праця. Теорія витрат виробництва. Теорія трьох факторів виробництва. Теорія граничної корисності. Закон вартості. Функція стихійного регулятора виробництва. Функція рушійної сили розвитку продуктивних сил. Функція диференціації товаровиробників. Форми вартості товару. Гроші. Ціна. Масштаб цін. Функції грошей. Повноцінні гроші. Неповноцінні гроші. Грошовий обіг. Системи грошового обігу. Закон грошового обігу. Грошова маса. Грошова база. Теорема Фішера. Інфляція. Рівень інфляції. Темп інфляції. Види інфляції. Механізм адаптивних інфляційних очікувань. Механізм інфляції витрат. Механізм інфляції попиту. Антиінфляційні заходи. Грошові реформи.

Тема 5. Сутність і функції ринку. Ринковий механізм.

Ринок. Суб'єкти ринку. Об'єкти ринку. Принципи функціонування ринку. Техніко-економічна функція. Контролююча функція. Регулююча функція. Стимулююча функція. Ціноутворююча функція. Посередницька функція. Інформаційна функція. Оздоровча функція. Інтегруюча функція. Ринок товарів і послуг. Ринок праці. Ринок «спот». Ринок капіталів. Кредитний ринок. Ринок цінних паперів. Тіньовий ринок. Валютний ринок. Ринок природних ресурсів. Ринок нерухомості. Теорії ринку. Попит. Закон попиту. Крива попиту. Нецінові детермінанти попиту. Пропозиція. Закон пропозиції. Крива пропозиції. Нецінові детермінанти пропозиції. Ринкова рівновага. Рівноважна ціна. Рівноважний обсяг. Надлишок. Дефіцит. Кон'юнктура ринку. Еластичність. Коефіцієнт еластичності. Цінова еластичність попиту. Перехресна еластичність. Еластичність за доходом. Цінова еластичність пропозиції. Конкуренція. Досконала конкуренція. Недосконала конкуренція. Монополістична конкуренція. Олігополія. Монополія. Дуополія. Монопсонія. Олігопсонія. Антимонопольна політика держави.

Тема 6. Ринкова інфраструктура.

Ринкова інфраструктура. Функції інфраструктури ринку. Організаційно-технічна інфраструктура ринку. Фінансово-кредитна інфраструктура ринку. Науково-дослідницька інфраструктура. Інфраструктура товарного ринку. Інфраструктура фінансового ринку. Ринок цінних паперів. Первинний ринок цінних паперів. Вторинний ринок цінних паперів. Фондова біржа. Акція. Облігація. Казначейські зобов'язання. Ощадний сертифікат. Вексель. Інфраструктура ринку праці. Зайнятість. Безробіття. Аукціон. Ярмарка. Торгово-промислова палата. Консалтингова фірма. Холдингова компанія. Біржа. Форвардна угода. Ф'ючерсна угода. Товарна біржа. Спеціалізована товарна біржа. Універсальна товарна біржа. Фондова біржа. Небанківські інституції ринкової інфраструктури.

Тема 7. Підприємство і підприємництво.

Підприємство. Суб'єкти підприємства. Об'єкти підприємства. Виробничо-технологічна функція підприємства. Економічна функція підприємства. Соціальна функція підприємства. Відтворювальна функція підприємства. Індивідуальне підприємство. Сімейне підприємство. Приватне підприємство. Колективне підприємство. Державне підприємство. Спільне підприємство. Товариство. Види товариств. Об'єднання. Асоціація. Корпорація. Консорціум. Картель. Трест. Синдикат. Холдинг. Банкрутство. Підприємництво. Підприємець. Творча функція підприємництва. Ресурсна функція підприємництва. Організаційна функція підприємництва. Бізнес. Ризик. Види ризику.

Тема 8. Капітал: процес створення і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.

Капітал. Теорії капіталу. Формула руху капіталу. Обороти капіталу. Основний капітал. Оборотний капітал. Структура капіталу. Змінний капітал. Постійний капітал. Амортизація. Норма амортизації. Моральне зношування основних фондів. Фізичне зношування основних фондів. Амортизаційний фонд. Робоча сила. Додаткова вартість. Норма додаткової вартості. Маса додаткової вартості. Абсолютна додаткова вартість. Відносна додаткова вартість. Нагромадження капіталу. Концентрація капіталу. Централізація капіталу. Заробітна плата. Теорії заробітної плати. Функції заробітної плати. Погодинна заробітна плата. Відрядна заробітна плата. Системи заробітної плати. Номінальна заробітна плата. Реальна заробітна плата.

Тема 9. Витрати виробництва і прибуток.

Витрати виробництва. Явні (зовнішні) витрати. Неявні (внутрішні) витрати. Постійні витрати. Змінні витрати. Альтернативні витрати. Закон спадної віддачі. Собівартість продукції. Види собівартості продукції. Структура собівартості. Прибуток. Бухгалтерський прибуток. Економічний прибуток. Нормальний прибуток. Чистий прибуток. Норма прибутку. Теорії прибутку. Рентабельність.

Тема 10. Суспільне відтворення та економічне зростання.

Відтворення. Просте відтворення. Розширене відтворення. Звужене відтворення. Економічне зростання. Екстенсивний тип економічного зростання. Інтенсивний тип економічного зростання. Змішаний тип економічного зростання. Економічний цикл. Криза. Спад. Пожвавлення. Піднесення. Зовнішні фактори. Внутрішні фактори. Короткі цикли (цикли Кітчіна). Середні цикли (цикли Жугляра). Великі цикли - (Довгі хвилі). Стагнація. Стагфляція. Антициклічне регулювання економіки. Грошово-кредитне регулювання. Бюджетне регулювання. Адміністративне регулювання.

Тема 11. Державне регулювання економіки.

Державне регулювання економіки (ДРЕ). Модель кругообігу ресурсів продуктів і доходів. Функції державного регулювання економіки. Форми державного регулювання економіки. Методи державного регулювання економіки. Напрями державного регулювання економіки. Економічна безпека. Економічний суверенітет. Економічна політика держави. Концепції державного регулювання економіки. Показники розвитку національної економіки. Валовий внутрішній продукт (ВВП). Номінальний ВВП. Реальний ВВП. Валовий національний продукт (ВНП). Чистий національний продукт (ЧНП). Національний дохід (НД).

Тема 12. Фінансова система.

Фінанси. Фінансова система. Функції фінансів. Принципи фінансової системи. Суб'єкти фінансової системи. Види фінансів. Централізовані фінанси. Децентралізовані фінанси. Фінанси домогосподарств. Фінансові ресурси. Бюджетна система. Державний бюджет. Функції державного бюджету. Бюджетний дефіцит. Структурний бюджетний дефіцит. Циклічний бюджетний дефіцит. Профіцит. Державний борг. Внутрішній борг. Зовнішній борг. Податки. Податкова система. Функції податків. Ставки оподаткування. Види податків. Фіскальна політика. Крива А. Лаффера. Дискреційна фіскальна політика. Методи дискреційної фіскальної політики. Рестрекційна фіскальна політика. Експансійна фіскальна політика.

Тема 13. Грошово-кредитна система.

Грошово-кредитна система. Типи грошово-кредитної системи. Механізм грошово-кредитного регулювання. Грошовий ринок. Попит на гроші. Пропозиція грошей. Поняття грошових агрегатів. Кредит. Кредитор. Позичальник. Кредитна система. Види кредиту. Функції кредиту. Джерела кредиту. Банк. Банківські операції. Види банків.

Тема 14. Доходи населення і соціальна політика держави.

Доходи населення. Види доходів населення. Джерела формування доходів населення. Номінальний дохід. Реальний дохід. Функціональний розподіл доходів. Структура використання доходу. Рівень життя. Система показників рівня життя. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джині. Індекс злиденності. Соціальна політика держави. Соціальні гарантії. Система соціального захисту населення. Складові соціального захисту населення.

Тема 15. Сучасна світова економіка.

Світова економіка. Етапи розвитку світового господарства. Економічні закони світового господарства. Функції механізму світового господарства. Критерії виділення підсистем господарства світу. Міжнародний поділ праці. Види міжнародного поділу праці. Спеціалізація.

Інтернаціоналізація господарських відносин. Транснаціональна корпорація. Міжнародна економічна інтеграція. Концепції глобальної економічної системи.

Тема 16. Форми міжнародних економічних відносин.

Міжнародні економічні відносини (МЕВ). Рівні МЕВ. Види міжнародних економічних відносин. Міжнародна торгівля. Види міжнародної торгівлі. Теорія абсолютних переваг. Теорія порівняльних переваг. Імпорт. Експорт. Митні тарифи. Нетарифні обмеження. Вільна торгівля. Протекціонізм. Види політики протекціонізму. Міграція трудових ресурсів. Теорія порівняльних переваг. Міжнародний поділ праці (МПП). Міжнародний рух капіталу. Міжнародна допомога. Міжнародна інвестиційна діяльність. Прямі інвестиції. Портфельні інвестиції. Міжнародний кредит. Пільговий кредит. Звичайний закордонний кредит. Міжнародна економічна допомога. Фінансова допомога. Матеріальна допомога. Валюта. Види валют. Валютні системи. Види валютних систем. Валютні резерви. Валютний курс. Види валютних курсів. Валютна інтервенція. Валютний демпінг. Валютна блокада. Валютні обмеження.

Семестровий залік

Семестровий екзамен

6. Темі лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	2	0.5
2	Тема 2. Виробництво матеріальних благ. Економічні потреби та інтереси.	4	0.5
3	Тема 3. Економічні системи	2	0.5
4	Тема 4. Форми організації суспільного виробництва. Товар і гроші	2	0.5
5	Тема 5. Сутність і функції ринку. Ринковий механізм	4	0.5
6	Тема 6. Ринкова інфраструктура.	2	0.5
7	Тема 7. Підприємство і підприємництво	2	0.5
8	Тема 8. Капітал: процес створення і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата	2	0.5
9	Тема 9. Витрати виробництва і прибуток	2	0.5
10	Тема 10. Суспільне відтворення та економічне зростання	2	0.5
11	Тема 11. Державне регулювання економіки	2	0.5
12	Тема 12. Фінансова система	2	0.5
13	Тема 13. Грошово-кредитна система	2	0.5
14	Тема 14. Доходи населення і соціальна політика держави	2	0.5
15	Тема 15. Сучасна світова економіка	2	0.5
16	Тема 16. Форми міжнародних економічних відносин	4	0.5
Усього годин		38	8

7. Темі семінарських занять

Не передбачено робочим навчальним планом

8. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	4	
2	Тема 2. Виробництво матеріальних благ. Економічні потреби та інтереси.	2	
3	Тема 3. Економічні системи	2	
4	Тема 4. Форми організації суспільного виробництва. Товар і гроші	2	0.5

	гроші		
5	Тема 5. Сутність і функції ринку. Ринковий механізм	2	0.5
6	Тема 6. Ринкова інфраструктура.	2	
7	Тема 7. Підприємство і підприємництво	2	
8	Тема 8. Капітал: процес створення і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата	2	0.5
9	Тема 9. Витрати виробництва і прибуток	2	0.5
10	Тема 10. Суспільне відтворення та економічне зростання	2	0.5
11	Тема 11. Державне регулювання економіки	2	0.5
12	Тема 12. Фінансова система	2	0.5
13	Тема 13. Грошово-кредитна система	2	0.5
14	Тема 14. Доходи населення і соціальна політика держави	2	
15	Тема 15. Сучасна світова економіка	2	
16	Тема 16. Форми міжнародних економічних відносин	1	
	Контроль змістового модулю 1	1	1
	Семестровий залік з модуля	2	1
	Усього годин	36	6

9. Теми лабораторних занять

Не передбачено робочим навчальним планом

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	3	7
2	Тема 2. Виробництво матеріальних благ. Економічні потреби та інтереси.	3	7
3	Тема 3. Економічні системи	3	7
4	Тема 4. Форми організації суспільного виробництва. Товар і гроші	3	7
5	Тема 5. Сутність і функції ринку. Ринковий механізм	3	7
6	Тема 6. Ринкова інфраструктура.	3	7
7	Тема 7. Підприємство і підприємництво	3.5	7
8	Тема 8. Капітал: процес створення і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата	3	7
9	Тема 9. Витрати виробництва і прибуток	3	7
10	Тема 10. Суспільне відтворення та економічне зростання	4	7
11	Тема 11. Державне регулювання економіки	4	7
12	Тема 12. Фінансова система	3	7
13	Тема 13. Грошово-кредитна система	4	7
14	Тема 14. Доходи населення і соціальна політика держави	4	7
15	Тема 15. Сучасна світова економіка	4	7.5
16	Тема 16. Форми міжнародних економічних відносин	3	8
	Семестровий екзамен	22.5	22.5
	Усього годин	76	136

Завдання для самостійної роботи

У межах виконання самостійної роботи з освітньої компоненти «Основи економічної теорії» здобувачі вищої освіти здійснюють самопідготовку до поточного та семестрового контролю засвоєння модулю.

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Оцінка з освітньої компоненти визначається з урахуванням результатів поточної навчальної діяльності здобувача вищої освіти та оцінок засвоєння ним окремих модулів.

Успішність кожного здобувача вищої освіти оцінюється за 100-бальною шкалою.

За поточну навчальну діяльність в межах модуля здобувач вищої освіти може отримати 60 балів.

Оцінювання поточної навчальної діяльності (проводиться під час кожного заняття) – контроль теоретичних знань, практичних умінь та навичок. При засвоєнні кожної теми змістового модуля за поточну навчальну діяльність здобувачам виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення змістового модуля сумуються.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю засвоєння змістового модуля.

Застосовується така система бальних оцінок для практичних занять: за кожну тему змістового модулю здобувач може набрати **min -5.5 балів, max — 9 балів** за одну академічну годину навчання (див. таблицю 1):

Таблиця 1

Вид завдання, що оцінюється	Система оцінювання знань, бали	Критерії оцінки
Оцінювання знань практичних занять (письмова або усна відповідь)	9	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання
	7	виставляється здобувачу вищої освіти, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки
	5.5	виставляється, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив недостатні знання основного програмного матеріалу, в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення

Для допущення до семестрового заліку здобувач вищої освіти повинен здати всі теми з освітньої компоненти та скласти контроль засвоєння ЗМ на прохідний бал.

Контроль засвоєння ЗМ проводиться у формі заліку за затвердженими білетами. Модуль вважається зарахованим, якщо здобувач вищої освіти набрав не менше мінімального балу.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку, та/або семестрового екзамену з освітньої компоненти в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Застосовується така система бальних оцінок для **контролю засвоєння ЗМ** здобувач може набрати **min – 11 балів, max — 19 балів**.

Засоби діагностики рівня підготовки здобувачів вищої освіти:

- тестування (30 тестів за варіантами),
- розв'язання 1 практичного завдання.

Структура білета:

- 30 тестів, одна вірна відповідь на запитання складає 0.3 бали; 30 0.4 бали = 12 балів.
- 1 практичне завдання – здобувачу вищої освіти виставляються від 0 до 7 балів (див. таблицю 2).

При розробці критеріїв оцінки за основу беруться повнота і правильність виконання завдання. Крім цього враховується здатність здобувача вищої освіти диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання.

Шкала оцінювання практичної частини

Рейтингова оцінка, бали	Критерії оцінки
7	Практичне (розрахункове, графічне) завдання виконано здобувачем вищої освіти самостійно без помилок, він вміє грамотно обґрунтовувати представлені результати, вміло оперує термінологією на основі глибоких знань програмного матеріалу
5-6	Практичне (розрахункове, графічне) завдання виконано здобувачем вищої освіти без помилок, обґрунтовуванні отримані результати, здобувач вищої освіти продемонстрував знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки
3-4	Практичне завдання виконано, проте здобувач вищої освіти не вміє грамотно інтерпретувати одержані результати
1-2	Практичне завдання виконано не у повному обсязі, зі значними помилками
0-0.99	Здобувач вищої освіти не зміг виконати практичне завдання

Загальна оцінка включає результати семестрового екзамену за 100-бальною шкалою: максимально 100 балів або мінімально — 60 балів. Семестровий екзамен проводиться у письмовій формі та оцінюються за двома напрямками: теоретична частина: max – 60 балів та практична частина: max – 40 балів.

Рейтинг здобувача вищої освіти розраховують наступним чином:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для заліку	для екзамену
90 – 100 (A)	зараховано	відмінно
82-89 (B)		добре
74-81 (C)		
64-73 (D)		задовільно
60-63 (E)		
35-59 (FX)	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-34 (F)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітньої компоненти	

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота																	Сума	Екзамен
Змістовий модуль																		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	ЗМ	100	100
9	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	9	19		

T1, T2 ... T16 – теми змістового модуля.

12. Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання

Контроль здобувачів при виконанні практичних завдань, вирішенні ситуаційних завдань, проміжний контроль з модуля.

Форма контролю - семестровий залік та семестровий екзамен.

13. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма освітньої компоненти.
2. Робоча програма освітньої компоненти.
3. Календарно-тематичні плани лекцій та практичних (семінарських) занять.
4. Конспект лекцій з освітньої компоненти.
5. Методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів вищої освіти.
6. Методичні рекомендації для семінарських занять для здобувачів вищої освіти.
7. Методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти.
8. Перелік тестових завдань з освітньої компоненти.
9. Пакет білетів для контролю змістового модуля.
10. Пакет білетів для семестрового екзамену.

14. Рекомендована література

Основна

1. Мочерний, С. В. Основи економічної теорії : підручник / С. В. Мочерний, В. Г. Скотний. - Львів : Новий Світ-2000, 2014. - 600 с.
2. Башнянин, Г. І. Політична економія : навч. посіб. / Г. І. Башнянин. – Львів : Новий світ – 2000, 2014. – 480 с.
3. Шевчик, Б. М. Сучасні економічні теорії : навч. посіб. / Б. М. Шевчик ; за ред. Г. І. Башнянина. - Львів : Новий Світ-2000, 2018. - 213 с.

Допоміжна

1. Акулов М. Г. Сучасні економічні теорії : навч. посіб. / М. Г. Акулов. – Вінниця : Нілан – ЛТД, 2013. – 394 с.
2. Базилевич, В. Д. Економічна теорія: Політекономія : практикум / В. Д. Базилевич. – К. : Знання – Прес, 2010. – 497 с.
3. Економічна теорія. Політекономія : навч. посіб. / В. Д. Базилевич, Н. І. Гражевська, І. І. Мазур, В. Д. Осецька. – К. : Знання, 2013. – 494 с.
4. Історія економічних вчень : підруч. / В. В. Білоцерківець [та ін.] ; за ред. В. М. Тарасевича, Ю. Є. Петруні. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. - 376 с.
5. Камінська, Тетяна Михайлівна. Основи економічної теорії : підруч. для мед. ВНЗ I-III рівнів акредитації / Т. М. Камінська. - К. : Медицина, 2011. - 256 с.
6. Отрошко, О. В. Основи економічної теорії : навч. посіб. / О. В. Отрошко. – 2-е вид., перероб. та доп. – К. : Знання, 2013. – 334 с.
7. Посилкіна О. В., Баєва О. І. Макроекономіка : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. І. Баєва. – Х. : НФаУ, 2018. – 227 с.
8. Баєва, О. І. Основи економічної теорії : метод. рек. до практ. занять для здобувачів вищої освіти, що навчаються за економічними спеціальностями ; 2-е вид. перероб. та допов. / О. І. Баєва, О. В. Посилкіна, Т. В. Крутських – Харків : НФаУ, 2023. – 68 с.
9. Баєва, О. І. Основи економічної теорії : метод. рек. до самост. роб. для здобувачів вищої освіти, що навчаються за економічними спеціальностями ; 2-е вид. перероб. та допов. / О. І. Баєва, О. В. Посилкіна, Т. В. Крутських – Харків : НФаУ, 2023. – 55 с.
10. Посилкіна О. В. Економічна теорія : методичні рекомендації до семінарських занять для здобувачів вищої освіти першого рівня за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» / О. В. Посилкіна, О. І. Баєва. – Х. : НФаУ, 2020. – 28 с.

15. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Сайт кафедри управління та забезпечення якості НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://quality.nuph.edu.ua/>
2. Студентська наукова бібліотека. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.nuph.edu.ua/>
3. Центр дистанційних технологій навчання НФаУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.pharmel.kharkiv.edu>

-
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
  5. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
  6. Офіційний портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
  7. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
  8. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua
  9. Офіційний сайт урядового порталу Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua